

Latweefchhu Awises.

Ar augstaas Geweschanas - Kummisiones sinau un nowehleschanu.

Nr. 53. Zettortdeena 31ma Dezembera 1831.

G a d d a g a l s.

Aitkal jau gads pee farwa galla kluis, un mihla faule trihssimisseschdesmits un pеeza reises pahr muhsu galwahm uslekhuis un norectusi, muhsu darbus un zellus, muhsu behdas un preekus apspilhdedama, muhsu gohdu un kaunu, muhsu tikkimus un nedarbus, ta fakkoh, redsedama un mehs vaschi nu ittin ahtri, ka spahrnōs skrehjuschi, leelu zella gabbalui atkal effam nostaigajuschi. Je weens lai pats pee fewis sunna un ismanna, woi winsch schinni gadda irr gudraks, woi labbaks, baggats, woi nabbags palizzis, jo ikveenam waijaga faru sirds - ka faru laizigu - buhschanu pamekleht, ja prahntneku - wihsē grubb dsihwoht. Bet mehs, awihsneeki, pee schi gadda galla pehz to wairak raugam un prafsam, ko tad schis schkirdams gads kamehr pee mums bija, wiffem woi labba woi launa atmehis irr, un kahdā wihsē mehs wimmu pеeminneht warresim. Tè nu wiss papreeksch gandrīhs rahdahs, ka tahs mahzibas, ko wezs gad-diasch vehrn schkirdamees, isteize, us labbu semmi buhtu krittuscas, ja tikkai pulks awihschu - lassitaju buhs bijis; jo nudeen', no Kursemmes un Kursemmes laudim ne ko launa ne warr teift; tee fcho gaddu ar teizamu paklausibu, ar peenahkamu meeru un faderribu, un ar prah-tigu sawaldischanu irr pawaddijuschi un laiduschi. Par to semneku - tautai schè ta pirma flawa jadohd, bet par to gan drihs ka atmakfadam, arri Deewos pats muhsu tehwu - semmiti irr ar kuleem un baggateem maises - augelem svehtijis. Tas bija maises gads! ta issauks dasch gohdigs faiyneeks, par faru pilnu kleksi,

par farweem pеebahsteem stahganeem, par fa-wem labbi mittuscheem lohpeem un sirgeem preezadamees! Nu taps dauds parradi lihdst-nati, dauds wezzi zaurumi aislahpiti, un pulks assarn turplifkam masak tezzehs ne ka zittos gaddos tezzeja. Ir nabbageem, ir atraitnehm un bahrineem saws maises - kummosinsch atliks. Schis gads ne ween maises, bet arri naudas gads bijis, jo muhsu maiseite ne bij par lehtu naudu Leepaja un Nihgā pahrdochdama; ne; ta augstu tirgu turreja un wehl turr. Nu ne mujschneeki, neds arraji ne warr brehkt, ka naudu ne warroht dabbuht; zits ittin baggasigi buhs no tahs pahrtizzis, un kam ween kas is-dohdains, tas teesham to par neeku ne islaidihs, jo wissas semmes - leetas dahrgas palikuscas. To wissu wairak pee lohpeem un sirgeem redsam, kas ilgu laikur tik dahrgi newaid bijuschi, ka nu irr. Tas weenā pufse nahk no ehdamaja svehtibas, ko Deewos dahnajis, un ohtrā pufse no karra - pohsta, ko neprahligi Leischu un Pohli sawā paschā semmē isdarrijuschi un zaur ko dasch lohpu gabbals, dasch sirgs nihku gahjis irr. Mums turprettim nogahjis gads irr arridsan meer a - gads bijis, jo pee muhsu pilsfateem, muishahm un fehtahm ijt neweens eenaidreeks newa peduhrees, pee mums ne weena ehzina newaid isphostita, ne weena druwina newaid mai-tata, ne weena assins - lahsite newaid isleeta tap-pusi. Mehs karra - behdas ne effam redsejuschi, kaut karra - trohfsni notalam gan dsirdejuschi. Jo muhsu nabbagi kaimini, Leischu, no Poh-leem mussinati, un no leekeem gudrineekeem, un pascheem fungem, kas zerreja no freewu-waldischanas atrautees, gan ar labbu gan ar

launu speesti un zillinati, pahrwehrtita padohmā karra-dumpi bij fazehluschi farwā semmē; Schis dumpis muhsu rohbescheem ittin flahtu bija, un rettam arri kahda Leischu-sauja paschā Kursemme rahdijahs. Tas wisswaitak notifke pee Palangas zeema, kas zitkahrt pee Leischu-semmes peekritte, bet nu jau ne semm pee Kursemmes peedallita. To Leischu, par faru wezzu pilssatu turredami, atkal eeguh gribbeja, un lahgu-lahgahm ar faru wahju karra-spehku, bet to-mehr ar leelu pulku, panemt mehgina. Tē nu bij kaufchanas un assins-isleefchanas deewsgan! Zit nabbagi arraji no Leischu semmes tē tappe noschauti un maitati! Un tomehr itt parwelti! jo Palanga pee kaufchanas gan pa trihs dallahm uggumt aissgahje, bet Leischu to tomehr rohka ne dabbuja. Leischu-nemeeru peeminoht, gan arri warr teift, ka isgahjis gads mums bai-luma-gads irr bijis. Jo, kas paschā sahkumā wissu warreja papreefsch sinnah, kas notifchoht? Woi Leischu ne buhtu warrejuschi ar leelu wihrū spehku lihds Leepajai un Jelgawai zaurlauftees, un schinnis pilssatōs, kā arri muischās un semmēs dauds pohsta darriht? Kursemme bija gan drihs tufscha no Kreewu saldateem, un pateesi bailotees warreja, ka kahda nelaine negaddishotees. Tapehz arri daschi fungi us Nihgu jau nobehge, woi zittās mallās raudsija paglchbtees. Taifnibu fakkoht, dascham arri prahṭā schahwahs, ko gan muhsu arraji darrischoht, ja Leischu nahktu, un dascham par pascheem semmes-taudim bail bij. Tomehr schis bailuuns drihs stahjehs. Pee Jelgawas atnahze Kreewu karra spehks, kas no pascha General-Guberneera Leischōs ewestē, un Kursemmes rohbeschus fargadams jau par leelu drohshibu bija, un Leepajā tappe us karra-kuggeem stalti, kohschi saldati atwesti, ko luse bij redseht, un kam pulks dischgabbalu lihds bija; patti Lee-paja tappe ar skanstehm apwalwota, un tā tad bailiba drihs pagallam nosudde. Bet arri muhsu muischneeki un arraji, wissai kohpā, peetizzigā paklausigā prahṭā palikke, un ar Pohleem, Leischeem un dumpineekeem itt nefahdu dallu tur-reht ne gribbeja. Leischu, pee mums eelausda-meess, flikus beedrus, bet labbus prettineekus

buhtu atradduschi. Kursemmes mescha-fargito skaidri rahdija. Jo Kursemmes zeenigs Oberworstmeistera fungis, no Manteuffel wahrda, wissus Kursemmes mescha fungus bija fastellejis, lai ar saweem mescha-fargeem sapul-zetohs, Kursemmes rohbeschus fargaht. Wissi schee gohda-lautini bes furneschanas sanahze, un appaksch farwa augstaka wirsneeka un lihds ar to leelu wassaras-laiku, labbeem saldateem lihdsigi, deenā un naakti nomohdā, par Kursemmes drohshibu un Leischu nobaidischani ne apnikkuschi wakteja un darbojahs, kamehr ar leelu gohdu mahjās atlaisti tappe. Ulridsan Grohbines aprinka Rungs, no Offenberg wahrda, leelu gohda slavu nopolnijs, jo winsch wiss-wairak Ruzzawas püss Leischus notrenze un pats pee Palanges kaufchanahm flaht bija. Abbi schee augsti fungi no wisschehliga Keisara par winnu firdigu darboschanu ar peenahkamahm gohda sihnehm irr apdahwinati tappusch, un Kursemmes mescha-fungi un fargi few leelu slavu us ilgeem gaddeem nopolnijuschi. Bet arri trihs Palanges faimneeki par faru ustizzigu Keisara klausichanu irr gohda-sihmes dabbujusch, kā schinnis Awišēs jau peeminnehts tappis. Mehs tapehz arri warram fazziht, ka schis isgahjis gads mums irr gohda-gads bijis, jo tas irr pateesi leels gohds, kad farra un dumpja laikds itt retti kahds neprahntneeks atraddees, kas buhtu faru ahrfli atstahjis un ar dumpineekeem beedrojees, kad turpretti augsti un semmi, weenā prahṭā pee ustizzigas, meera paklausischanas palikkuschi irr. Zahds gohda-prahts arri muhsu schehligam Keisaram lohti patizzis un no ta kā arri no winna augsta brahla, ta Leelwista Mikaila, irr isslawehts tappis. Kā jau pehz nobeigteem karreem daudseis noteek, tā arri Leischōs bija slepkanu un laupitaju-beedribas faraddusches, kas lihds pat Kursemmei farwus besdeeribas-darbus dsinne. Diwi leelas aplaupischanas notifke, Kalna-muischā un pee Demmes mahzitaja. Lai Kursemme arri no tahdeem besgohscheem drohshcha paliktu, muhsu zeenigs Oberworstmeistera fungis no jauna zittus mescha fungus un fargus faaizinaja, ar teem, un arri ar saldatu pulka, kas tam bij no-

P a t e i z i b a.

dohts, paschōs Leischōs eebrukke un tik laimigs bija, ne ween schohs laupitajus isbeedeht un isfaist, bet arri leelu pulku no teem rohka dabuht. Winnu starpa bija zitti Kursemnes pui-schi, gohdam atfazzijuschi, kas pahrstrahpeti un us sawahm muischahm atpakkal suhtiti tappe, bet arri paschi galwas-waldineki kurru starpa atkal, deemschehl, weens Elleijes fainneeka dehls, tappe pangati un taggad wehl Jelgas-was dselschōs sehd, sawu teesu gaididami. Ta muhsu Oberworstmeistera fungs diwja wihsē, pats stipri puhledamees, Kursemni irr apfagajis. Woi tas naw gohda-gads teizams? — Beidsoht arri ne drihkf leegt, ka fchi isgahjis gads irr arri sehrgas gads bijis. Jo ta nitna Kolera-sehrga, kas Kreewu semmē tik dauds laudis bija pohtijusi, arri Kursemnes pilafatōs un semmē daschu labbi aprihje un apskundinaja. Tomehr Deews newaid gan teizams un flamejams, ka fchi warrena un bailiga sehrga ne wissai dauds zilwekus apkarusi, jo fad wissus farehkina, kas Kursemni ar to aissgahjuschi, tad tomehr preezpadefmits simtus, jeb puusohtrtuftoschas ne faskaitihs. Jelgā, Kuldīga, Bauskā, tur wairak mirruschi, ne kā zittōs pilafatōs, un us semmehm tikkai schurp turp, pa rettahm mahjahm, lautini mirruschi. Ar leelu pateizibu warr peeminneht, ka semmes-waldischana, teesas-fungi, dakteri fungi, un lauschu teesas, wissi un ikweens farvā weetā to neap-nibzigi darrijuschi, kas ween leeti derreja, sehrgu apturreht un isdeldeht, un, paldeews Deewam! wehl Kursemme lauschu pilna palikusi, kas ir nahkamā gaddā warrehs Deewu slaveht, Keisaram kauft, druvā strahdah, semmi kohpt un semmeswirfū preezatees! —

Nedseet nu, mihli awischu lassitaji! tahds bij muhsu isgahjis gads. Peemimeet, to apdohmadami, wissu ko ir Juhs effat peedishwojuschi un isteizeet, ar mannim lihds, kas scho rafstijis esmu:

Teiz to Kungu, manna dwefele, un kas eeksch mannim irr, winna svehtu wahrdu; teiz to Kungu, manna dwefele, un ne peemirsti, ko winsch tew labba darrijis!

Appaksch tahs spēhzigas apfargaschanas Ta augsta Generalgubernatora funga Tahs augstas Geweschanas Kommissiones un Tahs augstas Kursemnes Gubernementes Wal-dischanas

tas desmitais gadda-gahjums muhsu awischu lappinu ar scho nummeri pabeidsahs. Tadehl es no wissas firds gohdu un pateizibu nodohdu manneem mihleem darbabeedreem, kas man ir schinni gaddā ar labbu prahfu tohs palihdsejuschi farakstiht, kā

tam zeenigam Grohbines prawestam un mahzitajam Dr. von der Launitz, tam Birs-galles zeen. mahzitajam Schulz, tam Ahrlawas zeen. mahzitajam Hugenberger, tam Engures wezzam zeen. mahzitajam Brandt, tam Birschumuischas zeen. mahzitajam Lundberg, tam Wentespils zeen. prawestam un mahzitajam von Pauffler, tam Merretas zeen. mahzitajam Wagner, tam Mescha muischas zeen. mahzitajam Bursy; teem zee-nigeem mahzitajeem Croon no Leelwahrdes Widsemme, Elverfeld no Lufkumes, Be-rent no Suntaschas un Pegau no Siggul-das, abbi Widsemme, Lutzau no Wez- un Jaun-Saules, Stender no Sehlpils un Sunnakstes, Tiling no Bauskas, Wolter no Zihrawas; tai zeenigai prahwesta atraitnei C. Müller; tam gohdigam skohlmeisteram Andreas Bergmann no Zihrawas, taggad Kensbergē, teem gohdigeem teesas skrih-wereem J. Purmal Missesmuischā, M. Viting Leel-Eserēs, Rulpe Kandawā, tam gohdigam ehrgelneekam Lieventhal Birschumuischā,

tohs wissus luhgdams un zerredams, ka tee jo prohjam labbu prahfu us man un muhsu lappinahm turretu, un winnu farakstichanu man at-weeglotu. Lai Deews mums jaunā gaddā wehdauks tahdus Latweeschu tautas draugus pewed, un tohs wezzus usturr eeksch jaukas wef-felbas un labprahfigas palihdsibas; ar scho wehleschanu, un gohdigeem lassitajeem winsch lab-flahschanu no Deewu luhgdams, pabeids to wezu un eefakt eeksch zerribas to jaunu gaddu tas awischu apgahdatais.

Zittas fluddinaschanas.

Us atdarrischanu un fluddinaschanu tahs mantoschanas grahmatas ta nelaika Behrsmuischachas fainneeka un brihwa wihra Kaspara Müller Soring sowas mahjäas, 23fsha Janwara deena 1832 nolikta irr, kas wisseem teem mantineekeem ta nomirruscha, kam pee winna atstahtas mantas kahda dalla buhtu, kas mantoschanas grahmata ne irr eelikta, tohp sunnams darrihts.

Behrsmuischä, 21må Dezembera 1831.

*2

Muischachas kungs J. Kleinberg,
Pagasta wezzakais H. Behting,
usraugi par to mantoschanas grahmatu.

Kursemmes zeenigs Superdente kungs no Richter zaur daschadeem notifkumeem us to specis tappis, zaur manni, ka sawu weetneku, ilkram to likt sunnamu darriht, ka newenam, kahdslabban buhtu, bes winna pascha jeb winna zeenigas mahtes fraidru sunnun wehleschanu, us winna wahrdu ne buhs naudu jeb zittas leetas us parradu aisdoht, — jo winch wissus tahdus parradus, kas bes winna wehleschanas no zitteem us winna wahrdu sakrahli taps, wairb nei par teesu usnems nei makfahs.

Wr. Wormann,

Kas no ta klah ne buhdama zeeniga Superdente lunga scho uswehleschanu dabbujis.

S i n n a.

Teem, kam patihkams buhtu, schahs Latweeschu Awises ir turpmak lassift, scheit tohp sunnams darrihts, ka tahs arri nahforschä 1832trå gadda taps rakstitas. Makfa, apstellefchana un wissas zittas leetas paliks ka preefschlaikä, bet ka warretu sunnah, zif awihschu lappas buhs likt rakstös eespeest, tad ifkatrs gohdigs lassita is tohp luhtgs, Steffenhagen fungam pee laika to usdoht, ka tas pirzeju wahrdus un naudu warretu salassift. Jo tee, kas wehla ki schahs lappinas apstellehs, ne warrehs par launu nemt, kad tee tohs pirmajus numerus ne dabbuhls lihds.

I

Naudas, labbivas un prezzi tirgus us plazzi. Rihgē tanni 21må Dezembera 1831.

Sudraba naudä.				Sudraba naudä.	
Rb.	Kp.			Rb.	Kp.
3	rubli 69 k. papihru naudas geldeja	1	—	1	pohds kannepu . tappe makfahts ar
5	— papihru naudas . . . —	1	35	1	linnu labbakas surtes — —
1	jauns dahlderis	1	30	1	— fliskatas surtes — —
1	puhrs rudsu tappe makfahts ar	1	20	1	tabaka
1	kweeschu	2	10	1	dselses
1	meeschu	—	90	1	fweesta
1	meeschu-putraimu	1	30	1	muzza filku, preeschu muzzä
1	ausu	—	60	1	— wihschunu muzzä
1	kweeschu-miltu	2	50	1	sarkanas fahls
1	bihdeletu rudsu-miltu	1	50	1	rupjas leddainas fahls
1	rupju rudsu-miltu	1	20	1	rupjas baltas fahls
1	sunnu	1	25	1	fmalkas fahls
1	lijuu	2	—	50	graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda fahw ar papihres naudu weenä makfä.
1	landeju fehla	1	—		
1	gymenu	1	50		

Es zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.

No. 591.